

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

інтеграції освітніх і виховних компонентів, спрямованих на розвиток відповідального ставлення студентів до власного здоров'я та здоров'я суспільства в цілому.

Література:

1. Андреева Г. М. Формування здоров'язберезувальної компетентності студентів у процесі професійної підготовки / Педагогічні науки, 2020. № 78. С. 18–24.
2. Губарева Т. І. Теоретико-методичні основи формування культури здоров'я майбутнього вчителя. Суми: СумДПУ, 2012. 420 с.
3. Плачинда Т. С., Рибалко Л. М. & Гулько Т. Ю. Дотримання здорового способу життя майбутніми фахівцями фізичної культури та спорту як необхідна умова якості життя / Педагогічний альманах, 2024. № 55. С. 10–16.
4. Рибалко Л. М. Здоров'язберезувальний аспект фізичного виховання студентської молоді / Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. № 1. С. 48–54.
5. Рибалко, Л. Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2024, 3К(176), 404–409.
6. Рибалко Л.М. Фізкультурно-оздоровча модель здоров'язберезувальних технологій у закладах загальної середньої освіти / Спортивна наука та здоров'я людини: Наукове електронне періодичне видання. К., 2021. № 1(5). С. 84–103.
7. Савченко О. Я. Компетентнісний підхід: рефлексії науковців / Педагогіка і психологія, 2011. № 1. С. 5–12.

УДК 37.091.39:614

*Жалій Р. В. к.пед.н.,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КОМАНДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (SOFTSKILLS) ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Сьогодні проблеми здоров'язбереження студентів закладів вищої освіти видаються надзвичайно актуальними не лише в умовах карантину, який був тривалий час й поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, а й через низку системних проблем, які накопичувалися роками. В умовах дистанційного навчання, особливо зараз, під час сирен та тривоги, коли використовується змішаний формат навчання, зменшення кількості аудиторного навантаження студента має наслідком не тільки зменшення обсягу навантаження викладача закладу вищої освіти, а й знижує можливість контролю за його навчальною, науковою,

інноваційною діяльністю та можливістю корекції цього процесу. Йдеться про зменшення кількісних показників та закономірне завантаження здобувача вищої освіти, котрий повинен самостійно опанувати значну кількість матеріалу. Однак важливим в цьому руслі є формування навичок командної роботи студентів під час навчальних занять з фізичного виховання.

Нормативно-правову базу дослідження становлять норми чинного освітнього законодавства, викладені в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» [9–10]. Дослідниця Л. Ампілогова розкриває особливості проведення майстер-класів як форму поширення інноваційних педагогічних ідей [1]. У дисертаційному дослідженні О. Бондаренко висвітлюються особливості формування валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів у процесі професійної підготовки [2]. Науковець В. Булова обґрунтовує думку, що розвиток обдарованої особистості може здійснюватися засобами інноваційних технологій [3]. У наукових розвідках Н. Власенко аналізуються методики застосування інноваційних технологій на уроках фізичної культури [4]. Увагу І. Волощук привертають інноваційні технології у процесі керівництва науково-дослідницькою діяльністю студентів [5]. Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі стало предметом дослідження Л. Габенко [6]. «Здоров'язберігаючий сторітелінг» як інноваційну форму роботи та методику його проведення обґрунтовує Р. Жалій [7]. Про «айстопінг» як форму інноваційної діяльності викладача та студента йдеться в публікації Т. Жалій [8]. В. Мокляк досліджує упровадження інноваційних технологій в освітній процес вищого навчального закладу [12].

Закон України «Про вищу освіту» чітко визначає, що освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб [10].

У контексті освітньої діяльності (складовими якої є навчальна, наукова, інноваційна) ми визначаємо інноваційну форму як таку організацію змісту освітньої діяльності, яка найбільш ефективно сприятиме засвоєнню результатів навчання. Відповідно до чинного освітнього законодавства результатами навчання є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів [10].

Нормами чинного освітнього законодавства визначається, що освітній процес у закладах вищої освіти здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять у закладах вищої освіти є: лекція,

лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Тому використання інноваційних форм роботи зі здобувачами вищої освіти здійснюється на лекційних заняттях, практичних, лабораторних [9–10].

Формування навичок командної роботи студентів під час навчальних занять з фізичного виховання відбувається під час вивчення модулю «Спортивні ігри». З досвіду діяльності колективу кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» важливим є не тільки традиційні ігрові види спорту (баскетбол, волейбол, футбол, гандбол), а й нові: корфбол, алтимат, петанк, флорбол.

То ж завдяки інноваціям в освіті, які є багатограними та до кінця не вивченими, формування навичок командної роботи студентів під час навчальних занять з фізичного виховання відбувається під час вивчення модулю «Спортивні ігри», а тому з досвіду діяльності колективу кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» важливим є не тільки традиційні ігрові види спорту (баскетбол, волейбол, футбол, гандбол), а й нові: корфбол, алтимат, петанк, флорбол.

Використання інноваційних форм роботи, метою яких є формування валелологічної компетентності студентів в умовах закладу вищої освіти, є важливою для сучасних досліджень. Під час вивчення низки валеологічних дисциплін та в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки відбувається залучення студентів до роботи з пошуку історій із життя спортсменів минулого чи сучасності, ровесників, спортсменів-аматорів, параолімпійців та ін. «Здоров'язберігаючий сторітелінг», айстопінг та інші інноваційні форми навчальних занять мають значний позитивний психологічний аспект під час окреслення проблем людини та пошуку виходу з них, адже власний приклад у житті та спорті надзвичайно важливий для молодшої людини, характер і цінності якої перебувають на етапі формування.

Перспективними напрямками подальших наукових пошуків визначаємо такі:

- обґрунтування структурно-логічної схеми вивчення гуманітарних дисциплін в умовах технічного закладу вищої освіти із розглядом ключових компетентностей молодшої особи на кожному з етапів їхнього вивчення;

- розкриття методичних особливостей інноваційних форм роботи, які доцільно використовувати в освітній діяльності зі студентами: «біенале», «консалтинг», «фреш» тощо;

- вивчення специфіки теоретико-методичних вимог до викладання гуманітарних дисциплін для здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей в умовах сучасних процесів реформування системи освіти.

- вивчення досвіду інших країн в питаннях формування валеологічної компетентності та здоров'язберігаючої культури здобувачів вищої освіти;
- подальше вивчення, розгляд, апробація та введення в науковий обіг інноваційних форм роботи для формування валеологічної компетентності та здоров'язберігаючої культури здобувачів вищої освіти;
- проведення педагогічного експерименту на предмет ефективності використання інноваційних форм роботи, інтерактивних методик, тренінгових прийомів під час освітньої діяльності в умовах сучасного технічного закладу вищої освіти та реалізації принципів академічної свободи.

Література:

1. Амнілогова Л. П. Майстер-клас як форма поширення інноваційних педагогічних ідей / Управління школою, 2012. № 16–18. С. 88–94.
2. Бондаренко О. М. Формування валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів у процесі професійної підготовки: Дис... канд. наук: 13.00.04. К., 2008. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/344325.html>.
3. Бурова В. Розвиток обдарованої особистості засобами інноваційних технологій / Освіта та розвиток обдарованої особистості, 2017. № 3. С. 14–16.
4. Власенко Н. В. Інноваційні технології на уроках фізичної культури / Фізична культура в загальноосвітніх школах: проблеми та перспективи: зб. наук. праць: матеріали регіон. наук.-метод. семінару, 15 квіт. 2014 р. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, ф-т фіз. виховання, каф. теорет.-метод. основ викл. спорт. дисциплін. Полтава, 2014. С. 12–18.
5. Волощук І. Використання інноваційних технологій у керуванні науково-дослідницькою діяльністю студентів / Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка; гол. ред. М. І. Степаненко. Полтава, 2016. Вип. 17. С. 40–46.
6. Габенко Л. Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі / Психолог. 2015. верес. (№ 17–18). С. 43–47.
7. Жалій Р. В. «Здоров'язберігаючий сторітелінг»: поняття, методика застосування в процесі формування валеологічної компетентності / Гуманітарний вісник Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка: зб. наукових праць [ред.кол., гол. ред. Л. М. Рибалко]. Полтава: ПолтНТУ імені Ю. Кондратюка, 2017. Вип. II. С. 189–198.
8. Жалій Т. В. «Правовий айстопінг»: методика використання в процесі вивчення гуманітарних дисциплін / Гуманітарний вісник Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, 2017. Вип. II. С. 78–87.
9. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
10. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
11. Інноваційні технології на уроках та в позакласній діяльності /. Біологія, 2017. № 1/2. С. 2–32.
12. Мокляк В. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес вищого навчального закладу. Дидаскал / Упровадження інновацій як чинник єдності педагогічної теорії та освітньої практики: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (20–21 листоп. 2012 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, 2013. № 13. С. 181–183.